

DE IOW MOET BLIJVEN

DOWNLOAD dit bestand voor *volledige* interactieve functionaliteit en open het met Adobe Reader op desktop of laptop. De interactieve functionaliteit werkt niet of slechts ten dele bij opening in een browser!

Door de **KLIKBARE INHOUDSOPGAVE** kom je direct op de pagina of het artikel van je keuze. Met de **THUISKNOP** keer je terug naar de inhoudsopgave. Je kan natuurlijk ook gebruik maken van de standaard interface (bladwijzers) van je pdf reader. Bij verwijzing naar een **BIJLAGE** keer je terug naar de 'vertrekpagina' door een klik op het **paginacijfer** van de betreffende bijlage.

Teksten: FNV Uitkeringsgerechtigden,
Andrew Groeneveld, Eva Prins en Pien Heuts
Foto's: Jeanette Schols en Martin de Bouter
Opmaak: StudioFNV

INHOUD

VOORWOORD 4

KRANTENKOPPEN 6

WAT IS DE IOW? 8

WAT IS DE IOAW? 8

PORTRET: ERIK DE BRUIN 10

PORTRET: JOOST MAUS 12

ARBEIDSMARKTSITUATIE OUDERE WERKNEMERS 14

PORTRET: WIL VAN BUSSEL 16

PORTRET: ERIK KAPPETIJN 18

AFSCHAFFING VAN DE IOW: BEPERKTE BESPARING, GROTE GEVOLGEN 20

PORTRET: FEMKE SYBESMA 22

PORTRET: ANNEKE LETSCHERT 24

REKENVOORBEELDEN 26

PORTRET: SONJA BERENDS 28

PORTRET: SANNE (ANONIEM) 30

REKENVOORBEELDEN 32

WERKGEVERS BLIND VOOR OPLOSSING ARBEIDSMARKT 34

VOORWOORD

Oudere werkzoekenden moeten na de WW een beroep kunnen blijven doen op de IOW

Voor veel mensen is de IOW het verschil tussen enige bestaanszekerheid en grote financiële zorgen na afloop van de WW. Toch is de toekomst van deze regeling onzeker. Dankzij acties van de FNV en de vele mensen die hun stem lieten horen, werd de IOW in 2024 nog met vier jaar verlengd. Maar vanaf 1 januari 2028 kunnen nieuwe groepen oudere werkzoekenden geen gebruik meer maken van de regeling.

Dat is wat de FNV betreft niet uit te leggen. Zolang oudere werkzoekenden minder kans hebben om opnieuw werk te vinden, is een goed vangnet noodzakelijk.

Oudere werkzoekenden komen nog steeds moeilijk aan het werk

De arbeidsmarkt is krap, maar dat betekent niet dat iedereen dezelfde kansen heeft. Werkgevers zijn nog altijd terughoudend met het aannemen van mensen die op latere leeftijd werkloos worden. Daardoor verlaten veel 60-plussers de WW niet met een nieuwe baan, maar met het einde van hun uitkering in zicht.

De IOW biedt dan een belangrijk vangnet. Het gaat om een bescheiden uitkering op het sociaal minimum. Van een 'goud-omrande regeling' is dan ook geen sprake. De IOW voorkomt vooral dat mensen na jaren werken en buiten hun schuld om werkloos worden, direct met grote financiële onzekerheid te maken krijgen.

'Je kiest er niet voor om na jaren werken werkloos te worden. Toch lukt het veel 60-plussers niet om daarna nog een baan te vinden. De IOW zorgt ervoor dat zij na hun WW niet direct in grote financiële onzekerheid terechtkomen. Zolang oudere werkzoekenden moeilijk aan het werk komen, moet de IOW blijven.'

Tom Harmsen, voorzitter landelijke werkgroep Werkzoekenden, FNV Uitkeringsgerechtigden

Het is bovendien belangrijk om te benadrukken: mensen kiezen er niet voor om hun baan kwijt te raken. Een reorganisatie, faillissement of ontslag kan iedereen overkomen. Dat iemand op latere leeftijd vervolgens moeilijker opnieuw aan het werk komt, mag niet leiden tot armoede of het noodgedwongen aanspreken van het vermogen dat voor de oude dag is opgebouwd.

Oudere werkzoekenden moeten na de Werkloosheidswet (WW) of de loongerelateerde Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsongeschikten (WGA) een beroep kunnen blijven doen op de Inkomensvoorziening Oudere Werklozen (IOW). Dat vindt de FNV.

Investeer in kansen én zekerheid

De FNV vindt dat er blijvend moet worden geïnvesteerd in de kansen van oudere werkzoekenden. Werkgevers, overheid en vakbonden kunnen samen meer doen om ervoor te zorgen dat mensen ook op latere leeftijd aan het werk kunnen blijven of opnieuw werk kunnen vinden.

Maar zolang oudere werkzoekenden niet dezelfde kansen krijgen als andere werkzoekenden, is ook een goed vangnet nodig. Daarom vraagt de FNV de Tweede Kamer om de IOW niet opnieuw tijdelijk te verlengen, maar er een structurele regeling van te maken.

Laat mensen die vlak voor hun pensioen hun baan verliezen niet tussen wal en schip vallen. Zorg voor kansen op werk én voor bestaanszekerheid als werk niet lukt.

De stem van oudere werkzoekenden

Dit boekje bundelt verhalen en informatie over oudere werkzoekenden. De verhalen laten zien waar zij in de praktijk tegenaan lopen en wat het betekent als een belangrijke inkomensvoorziening na de WW wegvalt.

Want beleid gaat niet alleen over regelingen, cijfers en begrotingen. Beleid gaat over mensen. Over mensen die jarenlang hebben gewerkt, buiten hun schuld hun baan verliezen en vervolgens moeite hebben om weer aan het werk te komen. Met dit boekje vraagt de FNV de Tweede Kamer om naar deze verhalen te luisteren en de IOW structureel te maken.

'Helaas nemen werkgevers nog steeds te weinig 60-plussers aan als zij werkloos (dreigen te) worden. Dat is opvallend, zeker met de huidige krappe arbeidsmarkt.

Na het einde van hun WW komen oudere WW-gerechtigden in de problemen. Zij moeten dan hun huis opeten, leven van hun spaargeld, terugvallen op het inkomen van hun partner of hun pensioen naar voren halen. Dat laatste betekent een lager pensioeninkomen later.

Dat is niet wenselijk. Daarom roepen wij het parlement op om van de IOW een permanente regeling te maken. De IOW biedt bescheiden inkomens-ondersteuning aan oudere werkloze mensen. Wij vragen de Kamer om deze regeling te steunen.'

Nine Kooiman, vicevoorzitter FNV

Laat ouderen niet hun huis of spaargeld opeten als zij zonder betaald werk komen te zitten is de dringende oproep van de FNV.

nieuws

Arbeidsmarkt

IOW-uitkering voor oudere werkloze blijft vier jaar langer

Oudere werklozen behouden optie om langer uitkering te ontvangen

03 FEB 2024, 13:05 · NIEUWS

NOS Nieuws • Vrijdag 2 februari 2024, 15:04

Uitkering voor oudere werklozen wordt verlengd

Dirk van Kampen werd ontslagen toen hij net 60 was geworden.

Leeftijdsdiscriminatie dagelijks probleem voor oudere sollicitanten: 'Soms hoor je iemand snel een reden verzinnen waarom je bent afgewezen'

03 jan 2023, 08:00 Petra Gaffke

WAT IS DE IOW?

De IOW (Inkomensvoorziening Oudere Werklozen) is een vervolguitkering na de WW of de loongerelateerde WGA. De IOW geeft mensen na afloop van hun WW- of WGA-uitkering een inkomen op het niveau van het sociaal minimum (is niveau bijstand).

De regeling is bedoeld voor mensen die op het moment dat zij in de WW komen minimaal 60 jaar en 4 maanden oud zijn en die langer dan drie maanden recht hebben op WW.

Een belangrijk verschil met de bijstand is dat bij de IOW niet wordt gekeken naar het inkomen van de partner. Ook spaargeld, een eigen woning of ander vermogen heeft geen invloed op het recht op IOW. De kostendelersnorm geldt niet. De IOW wordt uitgevoerd door UWV.

De IOW is ontstaan als compensatie voor eerdere versoberingen van de WW. In 2006 werd de maximale WW-duur verkort van vijf jaar naar iets meer dan drie jaar. Later werd de maximale WW-duur verder verkort tot twee jaar. De IOW zorgt ervoor dat oudere werkzoekenden na afloop van hun WW onder voorwaarden toch een inkomensvangnet houden.

WAT IS DE IOAW?

De IOAW (Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werkloze Werknemers) is een andere inkomensvoorziening voor oudere werklozen en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers.

Ook bij de IOAW wordt niet gekeken naar het vermogen. Je hoeft je spaargeld of woning dus niet eerst aan te spreken. Anders dan bij de IOW wordt bij de IOAW wél gekeken naar het inkomen van de partner. Ook geldt de kostendelersnorm.

De IOAW is daarmee geen individuele uitkering zoals de IOW. Het inkomen van de partner en, afhankelijk van de situatie, andere huisgenoten kan van invloed zijn op het recht op en de hoogte van de uitkering.

Waarom zijn deze regelingen belangrijk?

De IOW en IOAW zijn ooit ingesteld als vangnet na versoberingen van de WW en WGA. Voor oudere werkzoekenden zijn deze regelingen belangrijk omdat zij na het verlies van hun baan moeilijker opnieuw werk vinden.

Als de IOW vanaf 2028 verdwijnt en tegelijkertijd de WW en WGA verder worden versoberd, neemt het risico op financiële problemen onder oudere werkzoekenden toe. Mensen die buiten hun schuld hun baan verliezen, kunnen dan na afloop van hun uitkering zonder voldoende inkomen komen te zitten. Dat accepteert de FNV niet. Mensen verdienen betere en geen slechtere sociale zekerheid.

Daarom vindt de FNV dat de IOW als structureel vangnet moet blijven bestaan.

	IOW	IOAW
Voor wie?	Oudere werklozen	Oudere werklozen/gedeeltelijk arbeidsongeschikten
Vermogen telt mee?	Nee	Nee
Inkomen partner telt mee?	Nee	Ja
Kostendelersnorm?	Nee	Ja
Uitvoerder	UWV	Gemeente

Met een oude skibroek in een onverwarmd huis

‘Ondanks mijn nieuwe diploma geen baan’

Erik de Bruin (67) zat jarenlang in een oude skibroek in zijn onverwarmde huis om zo energiekosten te besparen. Ook de dokter zag hij minder dan noodzakelijk vanwege een hoog eigen risico. Nu gaat het financieel gelukkig beter, maar van zijn IOAW-uitkering kon hij nauwelijks rondkomen.

Hij werkte vrijwel zijn hele leven in de grafische industrie. Erik was ordermanager bij een drukkerij, een oud familiebedrijf en daarna onderdeel van een groot internationaal concern met 60 vestigingen.

Deze eeuw kwam de klad erin, drukwerk legde het steeds vaker af tegen digitaal. Er kwamen massa-ontslagen in de sector, en ook het bedrijf van Erik – een 50-plusser inmiddels - ging op de fles.

Razendsnel

Erik belandde na de WW belandde in de IOAW, de regeling die inmiddels niet meer toegankelijk is. Voor die tijd solliciteerde hij zich suf. Eerst binnen de vertrouwde sector, maar daar was de werkgelegenheid razendsnel gekrompen: van dik 60.000 banen tot hooguit een paar duizend.
'Ik probeerde het ook nog in de it en heb zelfs nog een opleiding gedaan voor de functie Douane Declarant. Een studie met Europese subsidie. Ik dacht dat die studie vanwege Brexit wel werk zou opleveren, maar ondanks mijn diploma: geen baan. Te oud!'

Uiteindelijk ging hij vrijwilligerswerk doen. Onder andere bij de FNV en in een cliëntenraad van het UWV.

Overbruggen

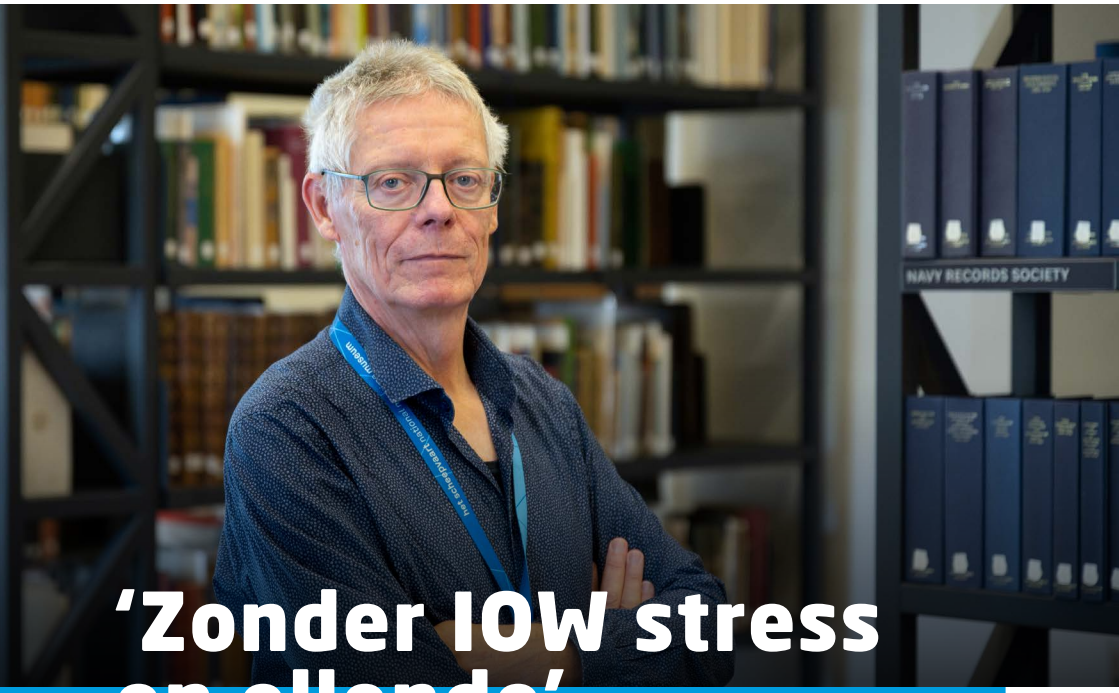
Met zijn IOAW-uitkering moest hij de tijd tot aan zijn welverdiende pensioen zien te overbruggen. Dat was geen sinecure. Exclusief de huursubsidie en zorgtoeslagen moest hij rondkomen van 1200 euro netto per maand.

Dat betekende flink bezuinigen. 'Ik moest echt alles terugdraaien. Ik had twee creditcards, nu geen een meer. Met 885 euro eigen risico ging ik minder naar de dokter en niet naar de tandarts. Met die oude skibroek kon ik mijn stookkosten terugbrengen tot 30 euro in de maand.

Ik woon alleen en dat was toen een voordeel. Met een verdienende partner kreeg je geen uitkering.

Inmiddels geniet Erik van zijn pensioen. 'De meeste mensen beginnen pas op hun 24e, maar ik heb al sinds mijn 18e pensioen opgebouwd toen ik in een broodfabriek ging werken. Ik heb daardoor nu 3600 per maand, drie keer zoveel als tijdens mijn uitkering. Ik ben opgelucht en hoef me nu niets meer te ontzeggen.'

Erik is blij dat de moeilijke periode eindelijk voorbij is en dat hij er financieel goed voorstaat 'Ik ben al twee keer een maand met vakantie geweest en heb een nieuwe telefoon gekocht. Ik probeer ook beter op mijn gezondheid te letten en ga vaker naar de dokter. De tandarts? Nee, ik denk dat het niet meer te repareren is en dat de boel over een tijdje getrokken moet worden.'

‘Zonder IOW stress en ellende’

‘Met IOW bespaar je op zorgkosten’

Het was voor Joost Maus (63) een spannende tijd. Zijn WW was voorbij en het UWV nam daarna behoorlijk de tijd om te beslissen over zijn IOW-uitkering. ‘Het kwam goed maar het leverde een hoop stress op. Je denkt toch de hele tijd: eerst zien en dan pas geloven.’

Joost werkte bij een ict-bureau, gespecialiseerd in geografische informatiesystemen, toen hij zijn baan als manager verloor. Hij werkte er 25 jaar met veel plezier toen de oprichters en eigenaren van het bedrijf hun zaak overdeden aan private investeerders. De wereld stond voor Joost en zijn collega’s opeens op z’n kop.

‘Je leest en hoort altijd van alles over private equity, maar om het dan echt mee te maken is iets anders, een hele ervaring. Het was leerzaam, maar niet in de goede betekenis van het woord. De vertrouwde

cultuur was weg. We moesten ons opeens meer bezighouden met het invullen van spreadsheets met productiecijfers dan met de ontwikkeling van oplossingen voor de lange termijn.'

Geschikter

Het zorgde voor spanningen. Joost werd ziek, probeerde nog te re-integreren, maar tekende uiteindelijk een vaststellingsovereenkomst en kreeg een WW-uitkering. 'Ik ben daarna 2 jaar bezig geweest om een andere baan te vinden. Ik heb op alle mogelijke banen en niveaus gesolliciteerd, van manager via medewerker logistiek tot brugwachter, maar zonder resultaat. Er is altijd iemand anders die ze geschikter vinden. Laatst nog bij de gemeente Amsterdam. Ze hadden 140 sollicitanten. Ik snap het wel, ik koos vroeger ook niet voor iemand die vlak voor zijn pensioen zat.'

Moeite waard

Met zijn IOW-uitkering heeft hij eigenlijk te weinig inkomen om, zoals hij zegt, de dingen te doen die het leven de moeite waard maken. Vandaar dat Joost iedere maand geld van zijn spaarrekening haalt. 'Hier kan ik tot aan mijn pensioen mee uit de voeten. Natuurlijk overleef je het ook als je geen IOW krijgt, maar het levert dan sowieso veel stress en ellende op. Wat dat betreft zou het handig zijn als we er als samenleving voor zouden zorgen dat mensen zoals ik makkelijker aan een baantje komen. Zolang dat niet gebeurt is er zonder IOW veel stress en dat zorgt ongetwijfeld voor extra zorgkosten. Zo bekeken is IOW redelijk goedkoop. Een besparing eigenlijk.'

Autonomie

Nu hij toch de aandacht heeft wil hij nog iets anders kwijt aan de politiek. Hij verbaast zich erover dat veel overheidsorganisaties, onlangs alle berichten over dominante techreuzen, nog altijd blijven werken met Amerikaanse standaardproducten. Dat lijdt volgens hem tot zwakke posities van Nederlandse bedrijven en aanhoudende problemen bij instanties, die maatwerk zouden moeten hebben.'

'Vanuit mijn achtergrond weet ik dat digitale autonomie veel tijd kost. Maar wat met mijn oude werkgever gebeurde is een voorbeeld van wat er gebeurt als je niets verandert. Ik zie het om me heen: mensen vinden digitale autonomie heel interessant, maar van WhatsApp afgaan vinden ze dan weer een stap te ver.'

DE CIJFERS

ARBEIDSMARKTSITUATIE OUDERE WERKNEMERS

Wie op latere leeftijd werkloos raakt, komt aanzienlijk moeilijker weer aan het werk. De statistieken spreken voor zich. Van de werklozen tussen de 55 en 65 jaar is ongeveer één op de drie langdurig werkloos: 14.000 van de 45.000 werklozen in deze leeftijdsgroep zijn al minstens een jaar werkloos.[1]

Binnen deze groep langdurig werklozen is de werkloosheidsduur vaak nog langer. Van de 14.000 langdurig werklozen tussen de 55 en 65 jaar zijn er 8.000 al langer dan 24 maanden werkloos. Dat is 57% van de langdurig werklozen.[1]

De huidige WW duurt maximaal 24 maanden. Voor een grote groep oudere werkzoekenden is het dus niet gelukt om binnen de maximale WW-duur een nieuwe baan te vinden.

De mensen die na hun 60e jaar en 4 maanden werkloos zijn geworden, kunnen nu tenminste nog terugvallen op de IOW, zonder partner- en vermogenstoets. Met de afbraakplannen van de WW van dit kabinet zal dus 100% van de oudere langdurig werklozen over de grens van hun maximale WW-termijn vallen. In 2025 waren dit 14.000 mensen.[1] Dit zijn mensen die direct beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt, actief solliciteren en willen werken, maar simpelweg niet meer aan de bak komen.

Met het wegvallen van de IOW en de bezuinigingen op de WW zouden deze mensen zijn aangewezen op de Participatiewet, als zij daarvoor in aanmerking komen. Dat betekent dat zij te maken krijgen met een partner- en vermogenstoets. Wie een partner heeft met inkomen of zelf voldoende vermogen heeft, kan daardoor geen recht hebben op bijstand.

Ouderen blijven lang in de bijstand

Eenmaal in de Participatiewet beland, blijkt bovendien dat oudere mensen lang in de bijstand blijven. Van de bijstandsgerechtigden van 55 jaar tot de AOW-leeftijd zit 70% al langer dan vijf jaar in de bijstand. Nog eens 17% zit tussen de twee en vijf jaar in de bijstand. Bij elkaar betekent dit dat 87% van deze groep al minstens twee jaar een bijstandsuitkering ontvangt.[2]

De IOW maakt het verschil tussen je eigen huis opeten en je spaargeld opmaken of een minimale uitkering op bijstandsniveau krijgen. Daarmee is de IOW een onmisbaar vangnet voor oudere werkzoekenden die geen nieuwe baan meer vinden, ook al zijn er tekorten aan personeel. De IOW moet daarom niet stoppen, maar een vast onderdeel worden van de sociale zekerheid in Nederland.

Van de werklozen tussen de 55 en 65 jaar is 1 op de 3 langdurig werkloos.

Van de 14.000 langdurig werklozen tussen de 55 en 65 jaar zijn er 8.000 al langer dan 2 jaar werkloos. Dat is 57% van de langdurig werklozen.

100% langdurig werklozen (verder) in problemen bij afbraak WW na een jaar en verdwijnen IOW.

Met het wegvallen van de IOW en de bezuinigingen op de WW zouden deze mensen zijn aangewezen op de Participatiewet.

Eenmaal in de Participatiewet beland, blijkt bovendien dat oudere mensen lang in de bijstand blijven. Van de bijstandsgerechtigden van 55 jaar tot de AOW-leeftijd zit 70% al langer dan vijf jaar in de bijstand.

1 CBS, StatLine, Werkloze beroepsbevolking; werkloosheidsduur, persoonskenmerken, tabel 85312NED. Cijfers over het vierde kwartaal van 2024, leeftijdsgroep 55 tot 65 jaar. De berekening is gebaseerd op 45.000 werklozen, waarvan 14.000 langdurig werkloos en 8.000 langer dan 24 maanden werkloos.
2 Rijksoverheid, Factsheet Participatiewet 2025-II, gepubliceerd op 19 november 2025. De cijfers hebben betrekking op het vierde kwartaal van 2024 en de leeftijdsgroep 55 jaar tot de AOW-leeftijd.

‘IOW de redding op mijn leeftijd’

‘Je hoopt dat je ‘t kan uitzingen’

Het is bepaald geen vetpot, die IOW. Wil van Bussel (64) uit Kerkrade doet daarom maandelijks noodgedwongen een greep in zijn spaarpot. Bijvoorbeeld voor de tandarts. ‘Ik word een dagje ouder. Hij ziet me graag komen.’

De Limburger begon zijn loopbaan na een opleiding werktuigbouw aan de MTS en de HTS in de metaal. Bij een bedrijf in Venray dat schuifdaken voor auto’s ontwikkelde was hij gedurende 20 jaar o.a. werkvoorbereider en constructeur. Duizenden Opel Corsa’s reden rond met het schuifdak van Wil.

Door de aanslagen met vliegtuigen op 9/11 stortte de automarkt in en ging Wils werkgever op de fles. Omdat hij graag met mensen werkte koos hij voor het onderwijs. Hij haalde een pedagogische aantekening en had bevoegdheden voor werktuigbouwkunde, wiskunde en natuurkunde.‘Ik ben toen van Noord-Limburg naar het oosten van het land

verhuisd. Ik kreeg alleen jaarcontracten. Als er te weinig inschrijvingen waren kreeg je een bos bloemen en was het tot ziens. Dat was teleurstellend.'

Mooi werk

Aan de ene kant vond Wil het machtig mooi werk. 'Ik heb geweldige dingen gedaan en een prijs gewonnen met de klas. De Gulden Snede. We hadden een Power-Point gemaakt over de schoonheid van kinderen en gezichtsmaskers geknutseld en gingen met z'n allen naar Nemo in Amsterdam voor de prijsuitreiking.'

Aan de andere kant werd het werk voor de klas steeds zwaarder. 'Op een gegeven moment was ik 50+. Toen werd het me wat veel met 30 stuiterballen in de klas en ouders die je dan moest bellen omdat hun kind zich misdroeg en jou daar de schuld van gaven. Dat blijft zo zolang de politiek daar niks aan doet. De grote klassen maken de leraren gek. Het is net als met voetbaltrainers: als er iets misgaat krijgen zij altijd de schuld. Er hoeft maar één leerling te flippen. Op een gegeven moment was ik daar wel een beetje klaar mee.'

Oud en duur

Terug naar het zuiden bleef Wil zoeken naar een vaste baan. Ook daar was 't hetzelfde liedje: directies vonden hem oud en duur en kozen steeds voor net-afgestudeerden. 'Die zijn veel goedkoper. Ik kan ze geen ongelijk geven.'

Hij probeerde het een tijdje in Eindhoven. Er is in Brabant en Gelderland voldoende vraag naar vervangers, maar in de praktijk was het voor Wil nauwelijks te doen. Veel files en iedere dag anderhalf uur heen en anderhalf uur terug.

'Werk zoeken is inmiddels heel lastig geworden. Er is alleen werk voor je als je bereid bent meer dan anderhalf uur te reizen of te verhuizen. Dat wil ik liever niet. Ik woon goedkoop en wil niet drie keer duurder gaan wonen met alle onzekerheid van tijdelijke contracten.'

Redding

Wil was heel blij toen hij met 60 jaar en 4 maanden in aanmerking bleek te komen voor de IOW. Met een regelmatige greep uit de spaarpot en de verkoop van zijn auto is het allemaal net te doen, zegt hij.

'De IOW is echt de redding voor als je op oudere leeftijd geen baan meer kan vinden. Ik maak me wel veel zorgen over bezuinigingen op de sociale zekerheid. Sommige ouderen maken cruises. Voor mij is het nu een pas op de plaats en de hoop dat ik het kan uitzingen. Dat is niet altijd makkelijk. Pas kreeg ik onverwachts tandartskosten. Dat overkomt je dan.'

‘Boven de 60 willen ze je niet’

‘We eten geen droog brood, maar zitten niet ruim’

Erik Kappetijn (68) helpt een paar uur per week tegen betaling in een zorgcentrum. Hij maakt toetjes, dekt de tafel en doet de afwas. Had hij na zijn ontslag een IOW-uitkering gekregen, dan had hij nu niet in de keuken zijn inkomen hoeven aanvullen.

‘Kijk, ik doe het werk met plezier hoor. Maar als het niet nodig was geweest had ik mogelijk op mijn 68e hier niet gezeten en was ik meer vrijwilligerswerk gaan doen. Het is nou niet de baan waar ik al die tijd een carrière voor heb gemaakt.’

Het verhaal van Erik begint in Den Haag, in het centrum van de politiek. Als documentalist werkte hij jarenlang voor de Tweede Kamer en de Rijksvoorlichtingsdienst. Later, bij de audiovisuele dienst hield hij zich o.a. bezig met het conserveren, beschrijven en beschikbaar stellen van film-, foto en videomateriaal.

Na diverse bezuinigingen en reorganisaties kwam hij terecht bij de audiovisuele dienst van het NOB in Hilversum, dat later opging in Beeld en Geluid in het kleurrijke gebouw

aan de ingang van het Mediapark. Hij was ambtenaar af. 'Iets wat ik later erg jammer vond, want dan was me niet overkomen wat daarna gebeurde.'

In 2015 ging het mes in de omroep en betrokken diensten. Beeld en Geluid wilde iets anders, meer gaan doen aan digitale media, en schrapte 30 banen. 'Ze lieten een nieuw bedrijfsprofiel maken en konden zo af van iedereen die ze kwijt wilden. Van de 30 waren er 27 boven de 50. Dat was toeval natuurlijk, zeiden ze. Maar ik denk dat ze gewoon van de oude hap af wilden. Dat waren de fossielen, zo noemde de directeur dat. Ik was daar kennelijk ook één van.'

Te oud

Het was, zegt hij, niet de handigste tijd om als oudere werkloos te worden. Er was in de crisistijd rond 2014 geen baan te vinden. Gelukkig had hij nog net recht op 3 jaar WW en kreeg hij een ton mee als ontslagvergoeding. Dat klonk op papier goed, maar Erik moest meteen 52.000 euro afdragen aan de belastingdienst.

'Ik ben meteen op zoek gegaan naar iets anders met hulp van zo'n outplacementbureau. Ik heb bijna 400 sollicitaties geschreven en video's gemaakt. Het leverde allemaal niks op. De ordners staan nog op zolder. Je past niet in het profiel of in team, zeiden ze, je bent verkeerd gekwalificeerd. Allemaal onzin natuurlijk. Ze vonden me gewoon te oud, maar dat mochten ze niet hardop zeggen.'

Opeten

Erik kreeg geen IOW-uitkering omdat ie geen 60 maar 58 jaar was toen hij werd ontslagen. Omdat zijn vrouw een bescheiden inkomen uit deeltijd had kwam hij ook niet voor IOAW in aanmerking. En een bijstandsuitkering zou hem hooguit een paar tientjes per maand opleveren, waarvoor hij wel aan allerlei voorwaarden moest gaan voldoen.

'Ik zat met een serieus probleem. Na de WW had ik geen verdere inkomsten. Ik heb die 48.000 euro en een deel van mijn spaargeld moeten opeten. Daarna heb ik noodgedwongen mijn pensioen naar voren gehaald. Dat betekende dat ik daaruit een redelijk inkomen had van 1600 netto, maar nu ik AOW heb is dat teruggevallen naar 760 euro in de maand. We eten geen droog brood, maar we zitten ook niet ruim.'

Oproep

Erik doet daarom betaald werk in de keuken bij het zorgcentrum. Het is een belangrijke aanvulling, en bij het zorgcentrum komen ze veel handjes tekort. Daarnaast is hij als vrijwilliger o.a. actief voor de vakbond en het Spoorwegmuseum in Utrecht. 'Mijn oproep aan de politiek? Een IOW-uitkering zou mij beslist een veel betere basis hebben gegeven. De politiek moet echt een keer gaan begrijpen dat er op veel plaatsen een enorm tekort aan arbeidskrachten is, maar dat dat niet geldt voor iemand van boven de 60. Werkgevers hebben die mensen gewoon liever niet, zo simpel is 't.'

DE CIJFERS

AFSCHAFFING VAN DE IOW: BEPERKTE BESPARING, GROTE GEVOLGEN

De uitgaven aan de IOW dalen al enkele jaren. In 2024 bedroegen de totale IOW-lasten ongeveer €113 miljoen. In 2025 kwamen de uitgaven uit op ongeveer €100 miljoen. Voor 2026 verwacht het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ongeveer €95,5 miljoen aan IOW-uitgaven.[1]

De financiële besparing door het afschaffen van de IOW staat daarmee tegenover de grote gevolgen die het verdwijnen van de regeling kan hebben voor oudere werkzoekenden. De IOW is juist bedoeld als vangnet voor mensen die op latere leeftijd werkloos worden en na afloop van hun WW geen nieuwe baan hebben gevonden.

IOW voorkomt nu veel instroom in de bijstand

De cijfers over de uitstroom uit de WW van 60-plussers laten zien hoe belangrijk de IOW is. In 2024 stroomde 44,3% van de 60-plussers na de WW door naar werk. 7,2% kreeg daarna een IOW-uitkering en 1,9% stroomde door naar de bijstand.[2] Dat betekent dat een groot deel van de 60-plussers na afloop van de WW niet direct aan het werk gaat. De relatief lage instroom in de bijstand onder deze groep wordt mede verklaard door het bestaan van andere voorzieningen, waaronder de IOW. UWV wijst er ook op dat oudere werkzoekenden relatief vaak over eigen vermogen of een partner met inkomen of vermogen beschikken, waardoor zij niet voor bijstand in aanmerking komen.[2] Werkzoekenden komen dan volledig zonder inkomen te zitten.

Het lukt oudere werkzoekenden dus lang niet altijd om na de WW weer aan het werk te gaan. Ook in een krappe arbeidsmarkt blijven er mensen die geen nieuwe baan vinden.

Als de IOW verdwijnt, valt voor deze groep een belangrijk vangnet weg. De afgelopen jaren maakte ongeveer 7 tot 10% van de 60-plussers na afloop van de WW gebruik van de IOW.[2] Een deel van deze mensen

zal zonder IOW mogelijk zijn aangewezen op de Participatiewet, als zij daarvoor in aanmerking komen.

Zonder IOW geldt de vermogenstoets

De IOW heeft een belangrijk voordeel ten opzichte van de bijstand: er is geen vermogenstoets en er wordt niet gekeken naar het inkomen van de partner. Bij de Participatiewet geldt dat wel.

Dat betekent dat een oudere werkzoekende met een werkende partner of met voldoende eigen vermogen mogelijk geen recht heeft op bijstand. Wie na een lange loopbaan buiten zijn schuld werkloos wordt, kan daardoor zonder inkomensvoorziening komen te zitten.

Voor mensen die wél recht hebben op bijstand, kan het verdwijnen van de IOW bovendien leiden tot een verschuiving van de kosten naar gemeenten. De IOW wordt door het UWV uitgevoerd en uit de rijksbegroting betaald, terwijl de bijstand onderdeel is van de Participatiewet die door gemeenten wordt uitgevoerd.[3]

Een beperkte besparing met grote gevolgen

Het afschaffen van de IOW levert de overheid een relatief beperkte besparing op. Daar staat tegenover dat de regeling voor duizenden oudere werkzoekenden een cruciaal verschil maakt. De IOW voorkomt dat mensen die buiten hun schuld hun baan verliezen en na hun WW nog geen nieuw werk hebben gevonden, direct worden geconfronteerd met de vermogenstoets en partnertoets van de bijstand.

De IOW was bedoeld als laatste vangnet voor oudere werkzoekenden. Zolang zij na hun WW moeilijk aan het werk komen, blijft dat vangnet nodig.

De FNV vindt daarom dat de IOW niet moet verdwijnen, maar een structureel onderdeel moet worden van de sociale zekerheid.

1 UWV, Jaarverslag 2024; Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Jaarverslag 2025 en Begroting 2026. De €113 miljoen betreft de totale IOW-lasten die UWV over 2024 rapporteert. Voor 2026 raamt SZW €95,5 miljoen aan IOW-uitgaven.

2 UWV, Van WW naar werk of bijstand in 2024. In 2024 stroomde 44,3% van de 60-plussers na de WW door naar werk, 7,2% naar de IOW en 1,9% naar de bijstand. In 2023 waren deze percentages respectievelijk 42,0%, 9,1% en 1,9%.

3 Rijksoverheid, Inkomensvoorziening oudere werklozen (IOW) en informatie over de Participatiewet. De IOW wordt uitgevoerd door UWV; de Participatiewet wordt uitgevoerd door gemeenten.

Ik wil alles aanpakken’

‘Ik heb de gekste dingen geprobeerd’

Femke Sybesma* (62) wil graag aandacht voor het feit dat er in ‘t noorden van het land aanmerkelijk minder werk is dan in het westen. Helemaal voor hoogopgeleiden en ouderen. En zij kan het weten.

Na haar hbo-opleiding vertrok Femke naar de Randstad omdat er in het noorden geen werk was. Ze bleef er bijna veertig jaar, waarin ze met hard werken een carrière opbouwde als projectmanager bij diverse gemeenten en organisaties.

Drie jaar geleden keerde ze terug. Dat was een lang gekoesterde wens. Haar man, ook een Noordeling, was al eerder gegaan, toen het hem - eindelijk ¬- was gelukt er een baan te vinden. Femke: ‘Hij is senior financieel adviseur, die zijn zeldzaam.’

Femke bleef in de Randstad werken en wonen, en ondertussen in t Noorden solliciteren. Zonder succes. Na een paar jaar een ‘weekendhuwelijk’ vond ze het mooi geweest. Nog zonder die nieuwe baan, verhuisde ook zij naar ‘t Noorden. Daar wonen ze nu in een klein dorp ‘met veel rust en ruimte’.

Geen werk

Femke kon vrij snel aan de slag met een

klus: de begeleiding van een reorganisatie bij een goede doelen-organisatie. Dat duurde een jaar. Toen kwam ze in de WW, waarvoor – gelukkig – de duur van haar arbeidsverleden wel meetelde, maar voor de hoogte enkel dat laatste – slechtbetaalde – jaar werkervaring gold.

Inmiddels was ze over de 60, en dat was een geluk bij een ongeluk. Het geluk: na twee jaar WW, kwam ze in aanmerking voor een IOW-uitkering. Het ongeluk: ze kwam niet meer aan de bak. Ondanks een dijk van een cv en een dijk van een netwerk, is het vinden van een vergelijkbare baan als ze altijd had gehad tot op heden niet gelukt. En ook ander betaald werk niet.

'In verband met mantelzorgtaken, wil ik niet meer fulltime werken, maar verder ben ik bereid alles aan te pakken. Liefst losse klussen. Ik heb me ingeschreven bij uitzend- en detacheringsbureaus en de gekste dingen geprobeerd: ik heb me gemeld bij een gordijnwinkel als naaister, bij een bloemenwinkel om kersstukjes te maken, als taxichauffeur en zelfs als vrachtwagenchauffeur. Ook voor minimumloon kom ik mijn bed uit. En ik wil ook best anderhalf uur reizen. Maar zelfs dan lukt het niet.'

In het Noorden hebben werkgevers nog altijd te veel keus, en de werkgelegenheid is er totaal anders dan in de Randstad, is haar verklaring. 'Er is sowieso veel minder werk, en helemaal voor hoogopgeleiden en ouderen.' Het stoort haar dan ook dat dat de overheid werkt met landelijke arbeidsmarktcijfers. 'Er wordt nu geen rekening gehouden met regionale verschillen. Ik ga naar alle banenmarkten in het Noorden, maar als puntje bij paaltje komt hebben ze gewoon geen werk, althans niet voor een oudere vrouw.'

Asociaal

Met name voor die oudere vrouwen springt Femke dan ook in de bres. Onder andere als vrijwillig WW-voorlichter bij de FNV. Zelf redt ze het wel. Met spaargeld, en een werkende partner. En ze heeft een goed pensioen opgebouwd.

'Maar die alleenstaande vrouwen die niet meer aan de bak komen? Dat is dan dus sappelen tot je pensioen – en niet zelden ook erna, vanwege vaak een loopbaan van parttime, of jarenlang geen betaald werk. En zonder IOW zouden ze ook nog hun spaargeld en evt. eigen huis moeten opeten om vervolgens van een bijstandsuitkering te moeten leven. Zo duw je mensen de armoede in.'

Zeker in combinatie met een steeds kortere WW en een almaar stijgende AOW-leeftijd is afschaffing van de IOW ronduit 'asociaal', vindt Femke. 'Het zijn allemaal bezuinigingen, en niet, zoals wordt beweerd, nodig in verband met de arbeidsmarkt. Als dat zo was, zou ik al lang werk hebben kunnen vinden.'

**Op verzoek is de naam gefingeerd.*

‘De vooroordelen over ouderen zijn hardnekkig’

Ze solliciteerde minstens 300 keer. Zonder resultaat.

Voor haarzelf is het niet meer nodig, maar FNV-kaderlid Anneke Letschert (72) weet uit eigen ervaring en de vele verhalen hoe belangrijk de IOW voor oudere werkzoekenden is. Dus trekt ze opnieuw ten strijde voor behoud van deze uitkering.

Anneke kent alle vooroordelen over ouderen op de arbeidsmarkt: ziek, zwak en misselijk, niet flexibel en snel genoeg, ‘digibeet. ‘Ze zijn allemaal al tig keer in allerlei onderzoeken ontkracht. Sterker: oudere werknemers zijn juist vaak minder ziek en hartstikke loyaal, maar de vooroordelen blijven hardnekkig.’

Het bewijs dat het onzin is: zodra ze met pensioen was, gold dat blijkbaar allemaal ineens niet meer, want toen stonden de werkgevers voor haar in de rij. En dat geldt niet alleen voor haar. ‘Ik werd ineens gebeld en voor van alles gevraagd, terwijl ik daarvoor jarenlang vruchteloos had gesolliciteerd. Maar nu was ik goedkoper: een werkgever hoeft voor gepensioneerden

minder premies af te dragen.' Voor Anneke hoefde het toen echter niet meer; ze waren minstens tien jaar te laat.

Tijdelijk

Rond haar 50ste raakte Anneke, die zich had opgewerkt van secretaresse naar officemanager, voor het eerst werkloos. Via via vond ze snel ander werk, maar vast werd dat nooit meer. Ze ging van tijdelijk contract naar tijdelijk contract. Haar laatste banen waren via Oudstanding, een detacherings- en uitzendbureau speciaal voor oudere werknemers. Maar zelfs daar droogde het na haar 60ste op.

Ze belandde in de WW. Die duurde toen nog maximaal 38 maanden. Ze solliciteerde minstens driehonderd keer, maar zonder resultaat. Na die 38 maanden, kwam ze in de IOW. Geen vetpot, maar volgens haar wel 'honderdduizend keer beter dan de bijstand.' 'Ik had geen eigen huis en mijn spaargeld was al opgegaan bij een eerdere werkloosheid, dus misschien waren de gevolgen voor mij meegevallen. Maar veel anderen hangt 'bijstand' echt als een zwaard van Damocles boven het hoofd. Je zal maar 63 zijn en opeens je huis moeten verkopen. Daar heb je dan al die jaren voor gewerkt en premies voor betaald. Een typisch geval van: jammer dan.'

Op de tocht

Het is precies waarom de IOW in 2009 in het leven is geroepen, weet ze: om te voorkomen dat ouderen in armoede terechtkomen als ze op latere leeftijd arbeidsongeschikt of werkloos worden.

Daarbij was het een uitruil: 'in ruil' voor de IOW ging de WW van max 5 jaar, naar max 38 maanden. Inmiddels is dat al teruggebracht naar maximaal 24 maanden én is de opbouw gehalveerd.
En ondertussen stond de IOW telkens op de tocht, want het was een tijdelijke regeling. Eerder al dreigde die vanaf 2024 op te houden. De vakbonden kwamen toen gezamenlijk in actie en Anneke, toen voorzitter van de Centrale Cliëntenraad van het UWV, stond daarbij vooraan. Met succes: de IOW bleef behouden, maar wederom tijdelijk: tot 1 januari 2028.

Aan de arbeidsmarkt voor ouderen is sindsdien echter nog steeds niets verbeterd, constateert Anneke. 'Krapte of niet, de positie van ouderen op de arbeidsmarkt is en blijft slecht. Ze solliciteren zich suf, maar vaak worden ze er al op hun geboortejaar uitgeselecteerd en komen ze niet eens op gesprek.'

En daarbij wordt het te overbruggen gat alleen maar groter, want de WW is dus korter en de AOW-leeftijd (steeds) hoger. Dus blijft de IOW heel hard nodig.

En zo trekt Anneke, nog altijd FNV-kaderlid, opnieuw ten strijde. Wederom met als inzet: behoud van de uitkering als structurele regeling, Opdat ze over vijf jaar niet wéér op de barricaden moet.

REKENVOORBEELDEN

Voorbeeld 1 Alleenstaande met eigen vermogen

Situatie

Een alleenstaande werknemer raakt werkloos op **60 jaar en 4 maanden**. De AOW-leeftijd is **67 jaar en 3 maanden**. Deze persoon heeft op basis van het arbeidsverleden recht op **2 jaar WW**. Na afloop van de WW resteert een periode van **59 maanden (4 jaar en 11 maanden) tot de AOW-leeftijd** waarin de persoon wel of geen recht heeft op IOW.

De persoon heeft een eigen huis en **€25.000 spaargeld** opgebouwd. De vermogensgrens in de Participatiewet voor een alleenstaande bedraagt ongeveer **€8.000**.

Het eerdere inkomen (maandloon) bedraagt €4.000 bruto per maand. De IOW-uitkering is geen vast bedrag maar bedraagt 70% van het maandloon van je WW of WIA uitkering, met als absoluut maximum het sociaal minimum. Dit inkomen is boven het sociaal minimum en de IOW-uitkering is gemaximeerd op het sociaal minimum:

De maandelijkse bruto IOW-uitkering komt dus op ca. €1.670 euro.

Scenario I: Met IOW

Na afloop van de WW ontvangt deze persoon gedurende 59 maanden een IOW-uitkering.

- IOW-uitkering: **€1.670 bruto per maand**
- Totale IOW-periode: **59 maanden**
- Totale uitkering tot aan de AOW-leeftijd: **€1.670 × 59 maanden = ca. 98.000**

Het eigen vermogen blijft buiten beschouwing bij de IOW en blijft daarmee intact (afgezien van normale uitgaven).

Scenario II: Zonder IOW

Na afloop van de WW-uitkering valt het eigen inkomen volledig weg.

Omdat de persoon **een eigen vermogen (eigen huis + spaargeld)** heeft en de vermogensgrens in de Participatiewet voor alleenstaanden ongeveer **€8.000** bedraagt, moet eerst een deel van het eigen vermogen worden aangesproken voordat mogelijk recht op bijstand ontstaat. Het bedrag waarover de persoon eerst moet interen bedraagt:
€25.000 − €8.000 = **€17.000 spaargeld + eigen huis opeten**

Gevolgen ten opzichte van de situatie mét IOW:

- Gemist inkomen door het vervallen van de IOW: **circa €98.000 bruto tot aan de AOW-leeftijd**
- Daarnaast moet de persoon eerst **€17.000 van het eigen spaargeld aanspreken** en **het eigen huis opeten**, voordat zij recht heeft op een Bijstandsuitkering.

‘De IOAW was mijn redding’

‘Op een gegeven moment besef je: betaald werk gaat niet meer lukken’

‘De IOAW is mijn redding geweest’, zegt Sonja Berends (65)*. ‘Zonder had ik mijn spaargeld moeten opeten, en dan was het echt jarenlang ‘kniepen’ geweest.’

Na 32 jaar (grotendeels parttime) werken, waarvan 22 jaar bij KPN, kwam Sonja Berends op haar 52e op straat te staan. Haar werk op de administratie kon goedkoper in de Filipijnen, dus werd ze met honderd collega’s, ontslagen. ‘We werden gewoon aan de kant gezet, afgedankt.’

Vanuit de WW solliciteerde ze zich een slag in de ronde, maar overal werd ze afgewezen. ‘Ik was te oud, of had niet de juiste papieren. Op een gegeven moment besef je: het gaat niet meer lukken. Dat was pijnlijk. Het voelde heel leeg.’

Spaargeld

Na de maximumduur van de WW – toen nog drie jaar – kwam Sylvia in de IOAW. Zelf noemt ze dat gewoon 'bijstand' omdat vrijwel niemand de IOAW (die sinds 2015 ook niemand meer krijgt) kent. En het is vergelijkbaar met de bijstand, maar met ook een paar grote, hele belangrijke verschillen. Zo maakt het voor de IOAW niet uit of je een eigen huis, spaargeld of een verdienende partner hebt.

Dat eigen huis en die verdienende partner had Sonja niet (meer), maar in de loop van de jaren had ze – 'met zuinig leven' - wel wat spaargeld opgebouwd. 'Het griezelt me toe als ik bedenk dat ik dat allemaal had moeten opmaken. Dat was een drama geweest. Ik merkte toen hoe hard ik dat nodig had, want zo'n uitkering is bepaald geen vetpot. Ik heb flink ingeteerd op mijn spaargeld, maar financieel is het mijn redding geweest.'

Dat spaargeld maakte voor haar het verschil tussen zuinig leven en echt elk dubbeltje moet omdraaien. Tussen wel of niet dat kleine autootje. Tussen 'moeten kniepen', zoals ze op z'n Drents zegt, en zichzelf af en toe eens een terrasje of weekendje weg kunnen permitteren.

Dankbaar

Vanuit de uitkering moest ze wel blijven solliciteren, cursussen volgen én aan de slag in zogenaamde werkervaringsplekken. Zo kookte ze op een dagopvang voor ouderen met dementie. Heel leuk werk vond ze. 'Dat had ik best willen blijven doen.' Maar zo werken die werkervaringsplekken niet: een betaalde baan levert het vrijwel nooit op. Na een jaar kun je weer vertrekken en komt er een andere onbetaalde kracht.

Bij haar derde werkervaringsplek, als receptionist, gastvrouw, gids, in een klein museum, wist Sonja uiteindelijk toestemming te krijgen dat ze mocht blijven. Als vrijwilliger. Dat is nu een paar jaar geleden en ze doet het nog steeds. Met veel plezier.

En binnenkort krijgt ze AOW. Ze verheugt zich erop. Ze heeft maar een klein pensioentje opgebouwd dus financieel gaat ze er niet eens zo veel op vooruit, maar het gevoel 'uit de uitkering' te zijn, is fijn. Al is ze heel dankbaar dat de IOAW er voor haar nog was. 'Het is gigantisch belangrijk voor mij geweest.' Ze vindt dan ook dat die uitkering moet blijven, zeker voor 60plussers. 'Dan kom je echt niet meer aan het werk. En dan moeten al die mensen hun huis, en het geld – waar ze al die jaren voor gewerkt en gespaard hebben – gaan opeten om daarna van het absolute minimum te moeten leven? Dat is echt superoneerlijk.'

**Sonja Berends is op verzoek een gefingeerde naam*

‘De IOAW, goed bedoeld maar verkeerd uitgevoerd’

‘Niemand heeft zin om de misstanden aan te pakken’

Mensen met een IOAW-uitkering zitten vast aan een kreupele wet waar de uitvoerders - ambtenaren van de gemeente - eigenlijk geen raad mee weten. Sanne (niet haar echte naam) is zo iemand, en je ondervindt dagelijks de gevolgen in haar portemonnee.

De Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) werd bedacht voor ouderen die voor 1965 geboren zijn, die hun baan verloren en na hun WW niet in de bijstand zouden komen omdat ze eerst hun huis moeten ‘opeten. De groep IOAW-ers raakt door het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd intussen langzaam ‘op’.

Sanne zegt: ‘Omdat deze wet doodbloedt heeft niemand zin om de misstanden rond deze wet en de uitvoering door de gemeente aan te pakken. Daarom vraag ik Kamerleden om actie. Ze moeten er een eerlijke wet van laten maken, om zo het vertrouwen in de overheid terug te krijgen.’

Minimum

Wat betekent de IOAW voor Sanne? Ze krijgt een structurele te lage uitkering (onder het sociaal minimum, vanwege de grondslag en omdat ze een huis heeft dat ze niet kan

opeten), ze moet elke maand verantwoording afleggen aan de gemeenteambtenaren vanwege de inlichtingenplicht, ze mag wel werken (fotografie en docent) maar verdient daar niets mee. Ze bouwt geen pensioen op. En als ze straks AOW-er wordt ontvangt ze evenmin de compensatie uit de pensioenpot. De IOAW is eigenlijk niet bestemd voor mensen die parttime hebben gewerkt en zijn ontslagen.

Sanne:' ik denk dat ook andere mensen met IOAW, zeker de vrouwen die parttime gewerkt hebben, ook voelen dat die wet hun straft voor hun werkverleden. Zij zullen terecht boos zijn!'

Actiepunten

Sanne zette actiepunten op papier in de hoop dat zowel de FNV als de Haagse politici die in de oren knopen en ermee aan de slag gaan. Het eerste punt is de grondslag waarop de IOAW-uitkering wordt gebaseerd.

Omdat voorgaande fulltime banen het uitgangspunt zijn voor de hoogte van de grondslag voor de WW uitkering en vervolgens voor de IOAW, krijgen parttimers een lagere grondslag en daardoor een lagere uitkering. Zij kunnen zelfs een uitkering onder bijstandsniveau krijgen.

Aanvulling tot het sociaal minimum kan alleen via de toeslagen van de P-wet. Dus moet je eerst het huis opeten', zegt Sanne. 'Den Haag' moet ervoor gaan zorgen dat de grondslag-eis wordt vervangen door een standaardbedrag dat voor iedere IOAW-uitkeringsgerechtigde hetzelfde is.'

Het tweede punt (vrijlatingsbeleid) zorgt ervoor dat mensen die parttime willen bijverdienen om tot dat bijstandsniveau te komen, te maken krijgen met een aftrek van het verdiende loon. Het salaris wordt volledig afgetrokken van de uitkering. Dus zo blijft de IOAW-er nog steeds een uitkering ontvangen dat onder het sociaal minimum is. Slechts een half jaar krijgt zij (of hij) 25% van het verdiende loon erbij. Vetpot! Deze regeling wordt wellicht aangepast in 2027.

'Het derde punt zijn de inflatiecorrectie en de amateuristische manier waarop mijn gemeente dit (verkeerd) uitrekende. Tot slot, de IOAW is bedoeld voor ouderen die niet meer uitgenodigd worden voor een sollicitatiegesprek en die toch op hun niveau willen blijven werken. Toch moeten ze solliciteren.

Sanne: 'Hoe frustrerend. Ze worden bovendien maandelijks streng gecontroleerd op alle inkomsten en op de donateurs van die inkomsten, op vakanties, op wie er in hun huis woont. Je wordt bejegend als frauduleus persoon, die haar hand ophoudt. Schande!'

De gemeente doet dat omdat de IOAW, net als de Participatiewet, een inlichtingenverplichting heeft. Sanne: 'Haal die plicht uit de IOAW. En verwijder meteen ook de gemeentelijke controles.'

REKENVOORBEELDEN

Voorbeeld 2: Samenwonende met werkende partner

Situatie

Een werknemer raakt werkloos op **63-jarige leeftijd**. De AOW-leeftijd is **67 jaar en 3 maanden**. Deze persoon heeft op basis van het arbeidsverleden recht op **2 jaar WW** zonder private aanvulling (PAWW). Na afloop van de WW resteert een periode van **2 jaar en 3 maanden tot de AOW-leeftijd** waarin de persoon wel of geen recht heeft op IOW.

Het eerdere inkomen (maatmanloon) bedraagt **€4.000 bruto per maand**. De partner van deze persoon werkt en verdient eveneens **€4.000 bruto per maand**.

Het huishouden heeft gezamenlijk een eigen vermogen van **een eigen huis + €50.000 spaargeld**.
De gemaximeerde IOW-uitkering bedraagt:
€1.670 bruto per maand

Scenario 1: Met IOW

Na afloop van de WW ontvangt de werkloze partner gedurende 27 maanden een IOW-uitkering.

- **IOW-uitkering:** €1.670 bruto per maand
- Totale IOW-periode: **€1.670 × 27 maanden = circa €45.000 euro bruto in totaal**

Het gezamenlijke bruto maandinkomen bedraagt:

- Inkomen werkende partner: **€4.000**
- IOW-uitkering: **€1.670**

Totaal: €5.760 bruto per maand

Het gezamenlijke eigen vermogen blijft buiten beschouwing bij de IOW en blijft daarmee intact (afgezien van normale uitgaven).

Scenario 2: Zonder IOW

Na afloop van de WW heeft de werkloze partner geen eigen inkomen meer.

- Inkomen werkloze partner: **€0**
- Inkomen werkende partner: **€4.000 bruto per maand**

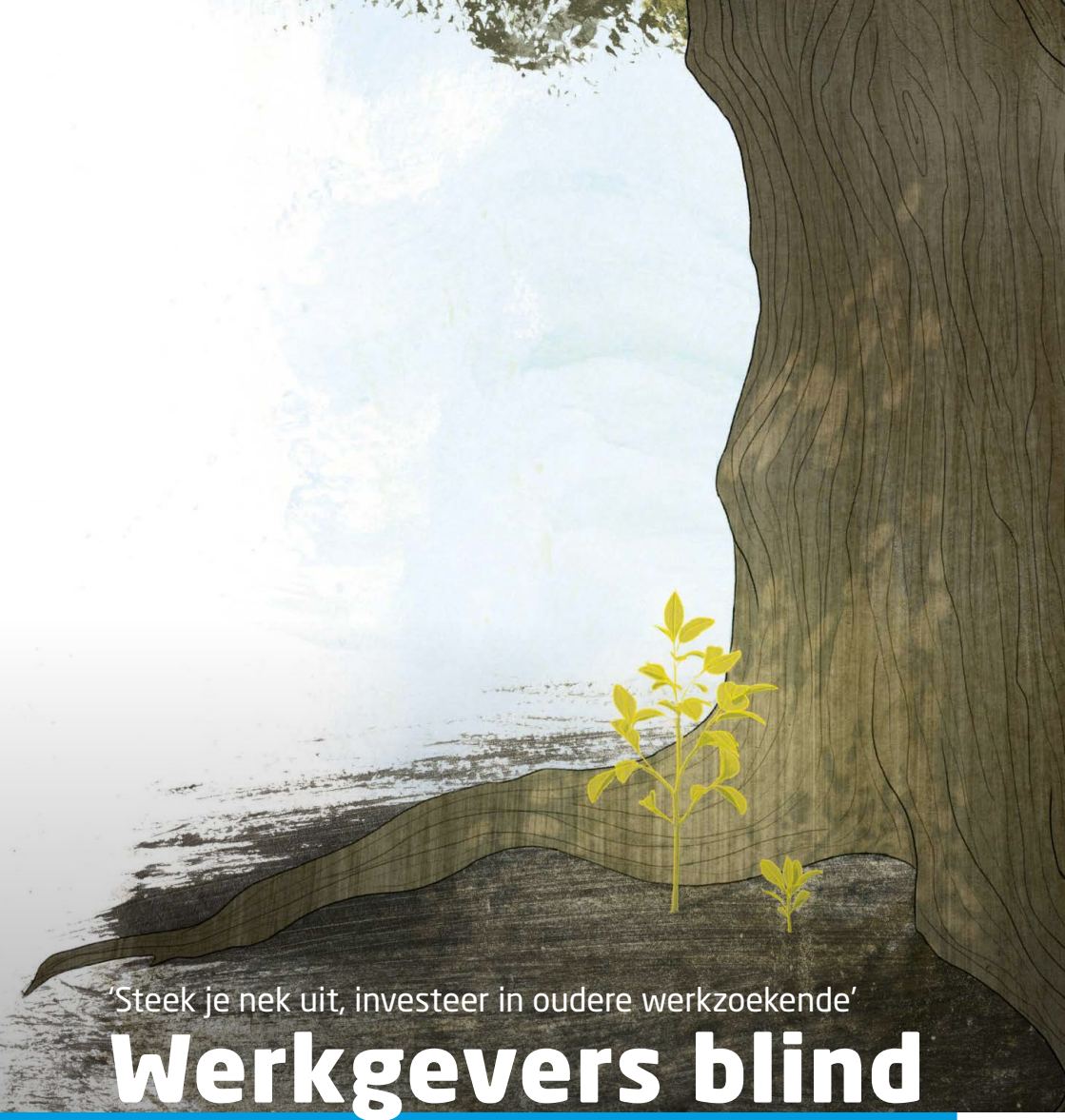
Een bijstandsuitkering is in deze situatie niet mogelijk, omdat:

- het gezamenlijke inkomen van de partners te hoog is voor bijstand;
- het gezamenlijke vermogen van **eigen huis + €50.000 spaargeld** boven de vermogensgrens voor gehuwden/samenwonenden in de Participatiewet ligt (ca. **€16.000**).

De werkloze partner heeft hierdoor geen eigen inkomen en is financieel volledig afhankelijk van de werkende partner.

Gevolgen ten opzichte van de situatie mét IOW:

- Het gezamenlijke inkomen daalt met: **€1.670 bruto per maand**
- Over 27 maanden betekent dit: circa **€45.000 bruto inkomensverlies tot aan de AOW-leeftijd**
- Daarnaast verliest de werkloze partner zijn of haar eigen financiële zelfstandigheid doordat geen recht bestaat op een eigen uitkering.

'Steek je nek uit, investeer in oudere werkzoekende'

Werkgevers blind voor oplossing arbeidsmarkt

Tekst: Pien Heuts Illustratie: XF&M Beeld: Martin de Bouter

De tekorten op de arbeidsmarkt blijven groot. Toch zijn er tienduizenden werkloze 50-plussers die zich suf solliciteren en afwijzing op afwijzing krijgen. Wat houdt werkgevers tegen om ervaren, gemotiveerde krachten aan te nemen?

'Het blijft triest dat ik ondanks mijn opleidingen en ervaring uitgesloten word van de arbeidsmarkt.' Monique is niet de enige 50-plusser die het maar niet lukt na ontslag weer een baan te vinden (zie kader). Ze snapt er niets van in deze tijden van personeelstekorten. Leeftijdsdiscriminatie en vooroordelen bij sollicitaties spelen volgens haar een belangrijke rol.

Werknemers van 50 jaar en ouder vormen een groot deel van de geregistreerde werkzoekenden, vooral in technische en administratief-economische beroepen. 'Dat zijn niet toevallig de sectoren die met veel veranderingen te maken hebben', analyseert FNV-beleidsadviseur arbeidsmarkt Vincent Thepass.

'50-plussers nemen veel ervaring mee. Ze brengen juist iets extra's'

'Neem bijvoorbeeld de administratieve beroepen. In de trends zien we dat juist hier de minder complexe taken steeds vaker worden weg geautomatiseerd. Met de snelle opkomst van AI [kunstmatige intelligentie, red.] zal deze ontwikkeling in een stroomversnelling raken. Niet iedereen wordt even hard geraakt. Maar praktisch opgeleide, vaak oudere werknemers zien hun werk verdwijnen, omdat de functies die blijven bestaan steeds gespecialiseerder worden.'

Hardste klappen

Hetzelfde ziet Thepass in de techniek, waar UWV veel meer werkzoekende 50-plussers telt dan in andere sectoren. 'Door de klimaattransitie veranderen, verschijnen en verdwijnen banen. Daarom is het extra belangrijk dat ouder personeel tijdig wordt klaargestoomd en omgeschoold voor nieuwe vaardigheden. Het repareren van een elektrische auto is bijvoorbeeld heel anders dan een auto met een verbrandingsmotor. Hetzelfde geldt voor een cv-ketel of een warmtepomp.' Als banen verdwijnen of veranderen dreigen oudere werknemers de hardste klappen op te vangen.

Thepass: 'Ook omdat werkgevers terughoudender zijn om nog in oudere werknemers te investeren. Daarom hameren we in onze klimaatvisie ook zo op (om)scholing, ontwikkeling en begeleiding van werk naar werk. Voorkomen is beter dan genezen.' Dat bevestigt Arie Gelderblom, die onderzoek doet naar de bevordering van arbeidsparticipatie van langdurig werkloze 50-plussers (zie kader). 'Zorg dat oudere werknemers niet uitvallen, want als

ze werkloos worden, kost het hen, vergeleken met jongere collega's, veel meer moeite om weer aan het werk te komen', zegt hij.

Duur en inflexibel

Het stigma waarmee werkzoekende 50-plussers te kampen hebben, is hardnekkig. Zij zouden duur zijn, vaker ziek, minder flexibel en minder productief. Ook al is de roep om personeel groot, de voorkeur gaat vaak uit naar een jongere werknemer. Daarin investeren verdient zichzelf nog terug, is de gedachte.

Ondanks de grote tekorten zijn werkgevers vaak terughoudend bij het aannemen van oudere sollicitanten. 'Dat is heel gek', zegt Thepass. 'Zeker als je naar de ervaringen van werkgevers zelf kijkt. 90 procent geeft aan dat hun oudere werknemers even goed of zelfs beter presteren dan hun jonge collega's.' Ook de vaak gehoorde reden dat oudere werkzoekenden minder gauw aan het werk komen omdat ze vanwege hun ervaring te duur zouden zijn, wordt weerlegd door onderzoek. Lagere looneisen stellen vergroot namelijk niet de kans op een baan. 'Dat wijst erop dat vooroordelen in ieder geval ook een rol spelen. Doodzonde, want 50-plussers nemen veel ervaring mee en brengen zo juist iets extra's.'

Investeer in 50-plussers en neem ze aan, vindt de FNV. Thepass: 'Steek je nek uit, houd rekening met behoeften, belastbaarheid en levensfase en je zult zien dat het zich uitbetaalt. Denk aan een kortere werkweek, hulp bij de combinatie van mantelzorg en werk en maak specifiek personeelsbeleid gericht op oudere werknemers. Dat is nu bij 60 procent van de werkgevers niet het geval.'

'Het is heel ingrijpend om je baan te verliezen'

Loopbaanondersteuning

'Het is heel ingrijpend om je baan te verliezen. Het geeft je zelfvertrouwen een flinke deuk, zeker als je wat ouder bent', weet Patricia uit het Broek, FNV-bestuurder Loopbaan. Sinds 25 jaar organiseert de FNV loopbaanbegeleiding (zie kader). Leden kunnen kosteloos (fysiek en online) aankloppen bij het loopbaanspreekuur in de vakbonds-huizen. Loopbaanconsulenten gaan met hen in gesprek over hun verdere loopbaan en verkennen mogelijke trainingen of workshops van de FNV.

Die een- en meerdaagse trainingen kunnen gericht zijn op het vinden van een nieuwe baan of om sterker in de huidige baan te staan, zoals de workshop 'Omgaan met baanverlies of verlies van werk'. Uit het Broek: 'Onze leden waarderen deze dienst enorm. Afgelopen jaar kregen we een dikke 8. Stapje voor stapje samen met een loopbaanconsulent uitzoeken wat je wilt en waar je goed in bent, is heel belangrijk. Want als je 35 jaar ergens hebt gewerkt, weet je vaak niet waar je talenten nog meer liggen. Wij trekken de gordijnen open.'

IN CIJFERS

106.000

van de 399.000 geregistreerde werkzoekenden zijn tussen de 45 en 75 jaar
(CBS, oktober 2025)

Circa 70.000

50-plussers ontvingen in juni 2025 een WW-uitkering
(UWV, oktober 2025)

387.000 vacatures

waren er in september 2025. Dat zijn 97 vacatures op 100 werkzoekenden. Voor het eerst in 4 jaar zijn er minder vacatures dan werklozen
(CBS, oktober 2025)

Voor 4 op de 10 werkgevers

zijn personeelstekorten de grootste belemmering in bedrijfsvoering
(CBS, 2025)

Meer dan de helft

van de vacatures is moeilijk vervulbaar

50% van de 55-plussers

ervaart leeftijdsdiscriminatie bij sollicitatie
(Nationale DenkTank 2023)

‘Beeldvorming over 50-plussers bijstellen’

SEOR-onderzoeker Arie Gelderblom:

Hoewel onderzoeksbureau SEOR, gelieerd aan de Erasmus Universiteit, pas in 2026 het onderzoek ‘Bevordering van de arbeidsparticipatie van langdurig werkloze 50-plussers’ afrondt, kan onderzoeker Arie Gelderblom al wel een tipje van de sluier oplichten. ‘In sectoren waar de personeelstekorten écht nijpend zijn, zoals de zorg, is dat in het voordeel van werkzoekende 50-plussers.

Fitheid, scholing gericht op het vinden van werk, versterken van sollicitatievaardigheden, benutten en uitbreiden van je netwerk, tijdelijk concessies doen en loopbaanhulp inschakelen verbeteren de kansen op een baan. Dat blijkt uit eerdere studies en een enquête die we hebben gehouden onder werkzoekende en herintredende 50-plussers.

Omdat veel 50-plussers leeftijdsdiscriminatie ervaren, is het belangrijk dat werkgevers de beeldvorming over hen bijstellen. Ze kunnen gezien de hoge AOW-gerechtigde leeftijd nog vele jaren profijt hebben van oudere werknemers die loyaal zijn en veel ervaring en een hoog arbeidsethos hebben. Deze kwaliteiten van 50-plussers worden aangegeven door geïnterviewde werkgevers. In ons onderzoek zie je terug dat áls je op latere leeftijd werkloos wordt, het een stuk moeilijker is om weer een baan te vinden.

Daarom is duurzame inzetbaarheid zo belangrijk. Zorg dat ook oudere werknemers goed geschoold blijven en qua vaardigheden meekunnen met de veranderingen op de arbeidsmarkt. Preventie is het sleutelwoord.’

‘Werkloosheid maakt meer kapot dan je lief is’

Monique:

Het aantal sollicitaties kan ze niet meer bijhouden; ze is vacatureluurs en sollicitatiemoe. Sinds 2012 zoekt Monique een baan, het liefst in de sociaal-juridische dienstverlening. Ze werkte 21 jaar in verschillende administratieve en secretariële functies bij bouwbedrijf Dura Vermeer. ‘Vanwege diverse crises ging het al langer slecht in de bouw. In 2012 moest ongeveer een kwart van het personeel weg. Omdat ik pas 52 was, mét een schat aan ervaring, was ik ervan overtuigd weer aan het werk te komen.’

Dertien jaar en vele sollicitaties later is Monique het helemaal zat. ‘Het is gewoon leeftijdsdiscriminatie. Hoezo krapte? Er zijn genoeg 55-plussers die willen werken, maar werkgevers en recruiters vinden ons te oud. De subsidie-regelingen om oudere werknemers in dienst te nemen, hebben nauwelijks resultaat. De werkgever casht en de werknemer wordt er daarna snel weer uitgegooid.’

Werkloosheid maakt meer kapot dan je lief is, weet ze. Ze deed er alles aan om een baan te krijgen. ‘Omdat ik een niet-uitkeringsgerechtigde ben – en kennelijk onzichtbaar in alle systemen – heb ik zelf in 2012 een werkcoach bij UWV aangevraagd en alle banenmarkten afgelopen. Bovendien heb ik zelf een hbo-opleiding Sociaal Juridische Dienstverlening gevolgd én betaald. Helaas hielp het allemaal niet.’

WWW.FNV.NL

260871